

Aktuālākie mūsdienu darba aizsardzības jautājumi

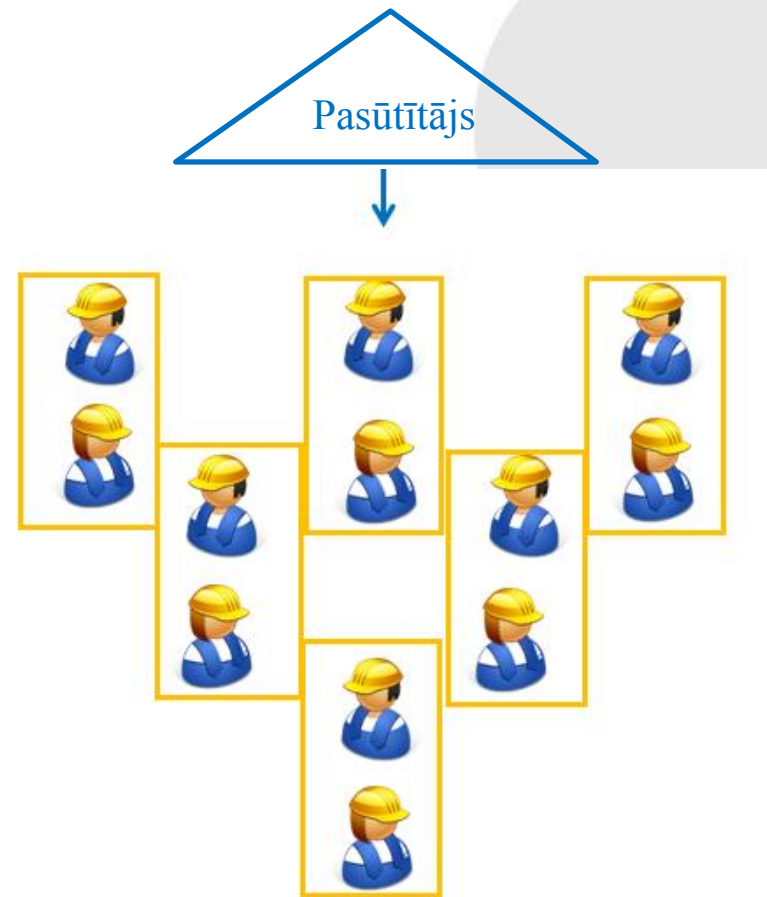
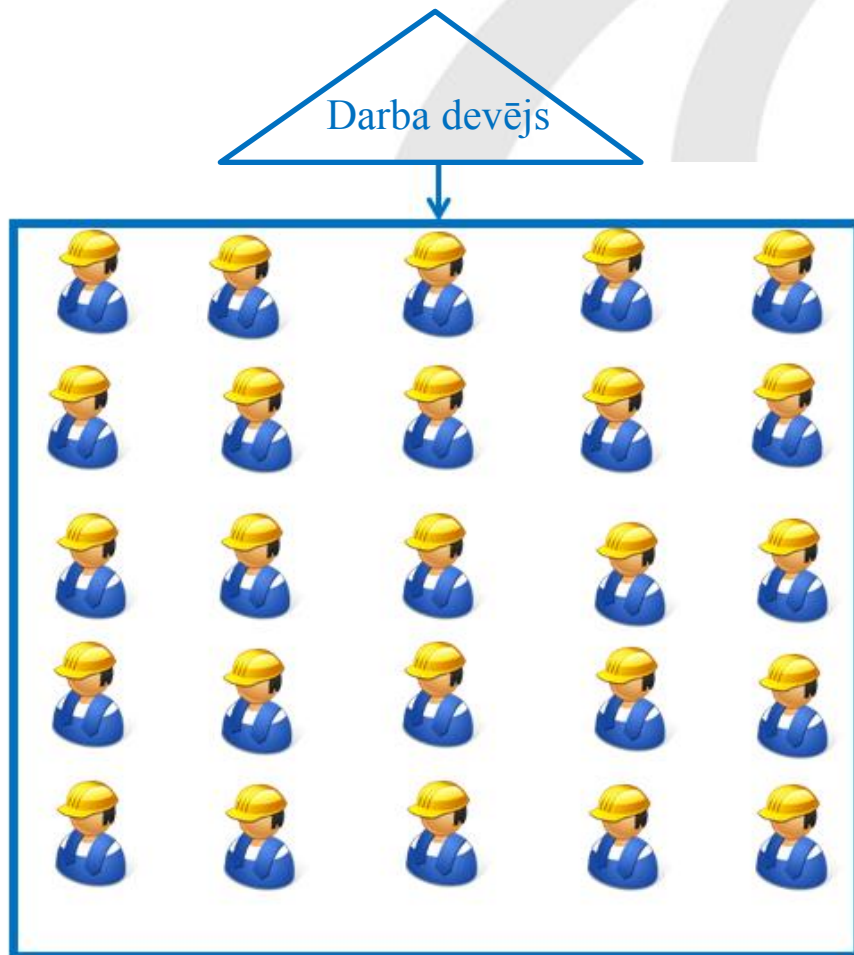
Renārs Lūsis

Valsts darba inspekcijas direktors

- Mikrouzņēmumi
- Attālinātais darbs (*teledarbs*)
- Gados vecāku darbinieku nodarbināšana
- Hroniskas slimības, to tolerance darbā
- Papildu aktuālie izaicinājumi (darbinieku nosūtīšana, “autordarbi”, “uzņēmēji”)

Mikrouzņēmumi un darba aizsardzība

Mikrouzņēmumi un darba aizsardzība

- **DA** normatīvi attiecas arī uz mikrouzņēmumiem!
- Realitāte:
  - Sliktāka darba organizācija, atbildības un pienākumu sadale DA
  - Biežāk nav risku novērtējuma
  - Sliktāka darbinieku apmācība
  - Sliktāki darba apstākļi
- Solis pretīm mikrouzņēmumiem: **OiRA**
(www.osha.lv)

Attālinātais darbs (*teledarbs*)

Attālinātais darbs – teledarbs jeb tāldarbs – darbs no mājām

Plusi: intelektuālam darbam piemērotāka vide, darbinieku apmierinātība, pielāgotība bioritmam, mazākas telpu izmaksas

Mīnusi: lojalitāte, disciplīna, komunikācijas kvalitāte, izolācijas sajūta, atbalsta trūkums, ģimenes dzīves ietekme

- **DA** normatīvi attiecas arī uz teledarbu!
- **Pamatnolīgums par teledarbu (20.09.2001.)**
(www.1ddk.lv)
- Realitāte:
  - Neergonomiskas darba vietas
  - IT problēmas (piekļuves IS, datu bāzēm, programmatūra utt.)
- Izaicinājumi:
  - Darba vietas iekārtošana un atbilstība NA prasībām
  - Darba vides risku novērtēšana (teledarba *check-list*, OiRA)

Attālinātais darbs (*teledarbs*)

- Ir forši strādāt no vietas, ko pats izvēlies!

Attālinātais darbs (*teledarbs*)

- **Bet ne visas vietas ko izvēlies ir drošas!**

Darbaspēka novecošana

(gados vecāku darbinieku nodarbināšana)

Situācija: darbaspēks noveco (pieaug vidējais nodarbināto vecums)

Plusi: lielāka lojalitāte, profesionālā pieredze, attieksme pret darbu (briedums)

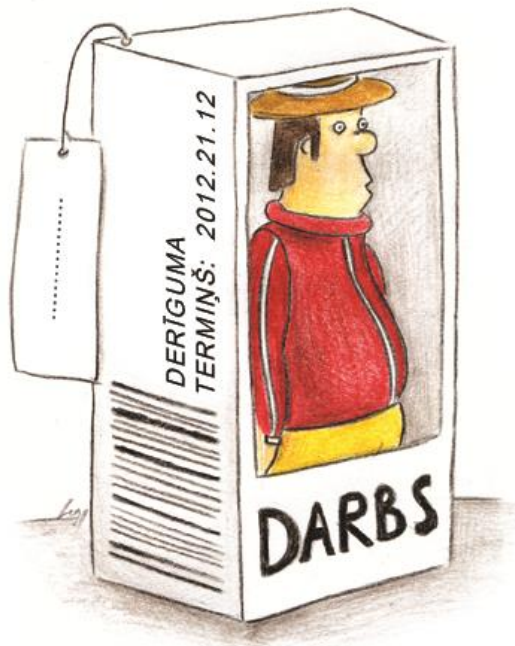
Aizspriedumi: zemāka produktivitāte, biežāka darba nespēja

Mīnusi: zemāka pielāgošanās spēja jaunām tehnoloģijām, fiziski smaga darba veikspējas mazināšanās

Darbaspēka novecošana

(gados vecāku darbinieku nodarbināšana)

Darbinieku vecuma respektēšana, veicot risku novērtējumu (fiziskā slodze, redzes pasliktināšanās)!

Darba vides pielāgošana darbiniekam?!

- individuālais/papildu apgaismojums
- darba vietas pielāgošana
- darbu rotāciju (pienākumu maiņa)
- palīgrīku izmantošana
- smagumu celšanas samazināšana
- īsi, bet biežāki pārtraukumi darbā

Situācija:

70% cilvēkiem pēc 55 gadu vecuma ir vismaz viena hroniska slimība:

- sirds un asinsvadu slimības
- balsta un kustību sistēmas slimības
- psihiski traucējumi
- ļaundabīgie audzēji
- cukura diabēts
- hroniskas elpceļu slimības

- liekais svars/aptaukošanās vismaz 50%
(nepareizs uzturs, mazkustīgs dzīvesveids, stress u.c.)

- **Risinājumi:**

- Elastīgs darba laiks (vizītes pie ārsta)
- Nepilns darba laiks
- OVP (arī ārpuskārtas, piemēram, pēc insultiem)
- Veselības veicināšana darba vietā (uzturs, kāpnes/lifts, riteņu novietnes, fizisko aktivitāšu veicināšana, bonusi par nesmēķēšanu, u.c.)

- **Darbinieku nosūtīšana** (risku novērtēšana, instruēšana un apmācība, darba devēju sadarbība, nodrošinājums ar IAL)

- **Jaunās darba formas** – “uzņēmēji”, “autori”, “īrnieki”...

Uzņēmumos, kas maksā algas aploksnē:

- būtiski biežāk netiek ievērotas darba aizsardzības prasības - nodarbinātie strādā sliktākos apstākļos
- nodarbinātie strādā garākas stundas
- nodarbinātie strādā telpās, kur kāds cits smēķē
- nodarbinātie neatpūšas
- nodarbinātie slimi iet uz darbu
- nodarbinātie biežāk cieš nelaimes gadījumos

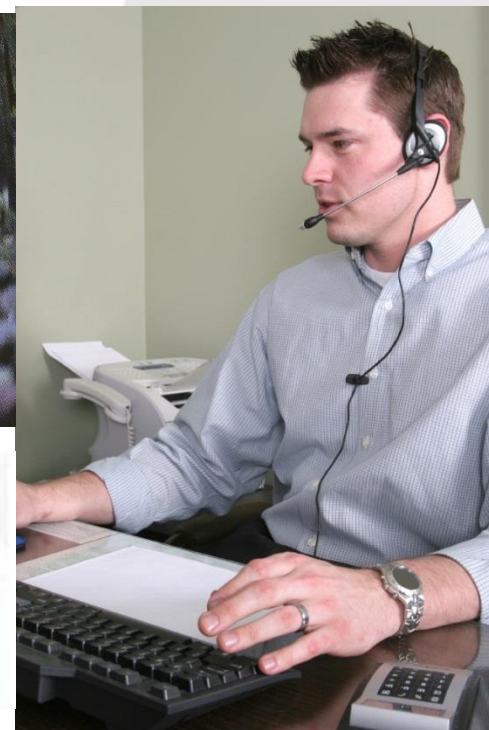
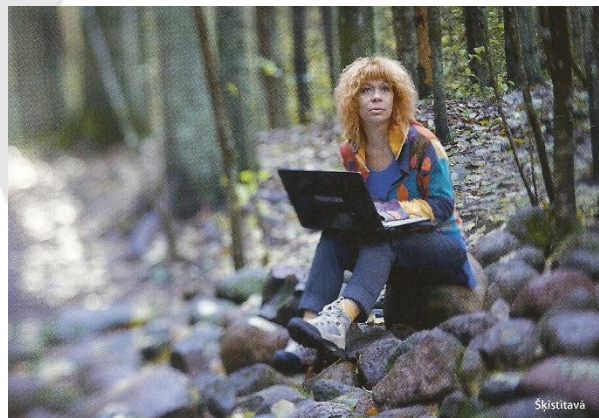
- **“Dabīgās nāves”** vai tomēr fiziskās un psihoemocionālās pārslodzes sekas?

Esi RADOŠS, bet esi ARĪ DROŠS!

**NAV NEVIENAS DARBA
VIETAS, KURĀ NEBŪTU
DARBA VIDES RISKA
FAKTORU!**

**NETRADICIONĀLĀS
DARBA
ORGANIZĀCIJAS
FORMAS PRASA
ATVĒRTĀKU un
RŪPĪGĀKU DOMĀŠANU
PAR
NEPIECIEŠAMAJIEM
DARBA AIZSARDZĪBAS
PASĀKUMIEM!**

**Paldies
par
uzmanību!**